

11. správa Faunistickej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko

The 11th report of the Rarities Committee of the Slovak Ornithological Society/BirdLife Slovakia

Vladimír ŠRANK

Zoologická záhrada Bojnice, 972 01 Bojnice, Slovensko; vladimir.srank@gmail.com

In 2010 the Rarities Committee of the Slovak Ornithological Society/BirdLife Slovakia discussed in total 16 announcements from which 16 were accepted. In the category A (new species for Slovakia) was accepted one observation: Prunella atrogularis. In the category B (new nidificants for Slovakia) was accepted one observation: Anas crecca. In the category C (any occurrence and nesting of the species must be reported) were accepted 14 observations of the following species: Alopochen aegyptiaca, Aquila nipalensis, Branta ruficollis, Bubulcus ibis, Circus macrourus, Cygnus columbianus, Emberiza hortulana, Mergus merganser, Montifringilla nivalis, Motacilla citreola, Pelecanus crispus, Stercorarius longicaudus, Stercorarius pomarinus (two observations).

Úvod

V tomto príspevku je prezetovaná správa z činnosti Faunistickej komisie (FK) ako odbornej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko za rok 2010. FK pracovala začiatkom roka v starom zložení: V. Šrank – predseda, Š. Danko, S. Harvančík, D. Karaska, A. Krištín, J. Topercer, A. Trnka. V priebehu roka sa Š. Danko, A. Krištín a A. Trnka vzdali členstva v komisii. Výbor SOS/BirdLife Slovensko na svojom zasadnutí dňa 4. 9. 2010 ich abdikáciu zobral na vedomie a za nových členov FK schválil Richarda Kvetka, Milana Olekšáka a Rudolfa Jurečka.

Spolu bolo prejednaných 16 hlásení. Z nich sa všetkých 16 akceptovalo. Prehľad akceptovaných pozorovaní v poradí: druh (poddruh); lokalita (aj kvadrát Databanky fauny Slovenska); dátum; počet kusov, prípadne vek a pohlavie; pozorovateľ; miesto bydliska; číslo rozhodnutia FK a odkaz na literatúru (ak už bol údaj publikovaný alebo je v tlači) je rozdelený podľa obvyklých kritérií.

Akceptované hlásenia

Kategória A (nové druhy pre avifaunu Slovenska)

Prunella atrogularis

Drienovec, Drienovská mokraď (7391); 30. 10. 2010; 1 M; P. Pjenčák, Vranov nad Topľou; FK 16/2010.

Vrchárka čiernohrdlá hniezdi na Urale a v horách strednej Ázie. Veľmi vzácne sa zatúlava do západnej Európy, najmä v jeseni. To potvrdzuje i dátum prvého zdokumentovaného výskytu tohto druhu na Slovensku.

Kategória B (druhy, ktoré na Slovensku zahniezdili po prvý raz)

Anas crecca

Čičarovce, Veľký les (mokraď východne od Veľkého lesa (7497); 9. 7. 2010; 2 ad. (pár) + 4 juv. v prachovom perí; S. Pačenovský, Košice, P. Chrašč, Košice, M. Repel, Poprad; FK 07/2010.

Pozorovanie dokumentuje prvé dokázané hniezdenie kačice chrapky na Slovensku, ktoré bolo schválené FK. Pozorovatelia doložili dokumentárne fotografie a dostatočne podrobný popis.

Kategória C (druhy, pri ktorých posudzovaníu podlieha každý údaj o pozorovaní a hniezdení)

Alopochen aegyptiaca

Milhostov, pole pri Trnávke smerom k Ondave (7396); 27. 5. 2010; 2 ex.; M. Repel, Poprad, P. Chrašč, Košice; FK 10/2010.

Pozorovanie je doložené farebnými fotografiami. FK tento výskyt húsky štíhlej zaradila do kategórie „C“ vzhľadom na to, že sa nedá vylúčiť príslušnosť pozorovaných jedincov k niektorej z polodivých európskych populácií. Predpokladá sa, že druh bude rozširovať svoj areál a populácia v Európe sa zvýši v roku 2015 asi na 20000 jedincov (Lever 2005).

Aquila nipalensis

Zemplínsky Klečenov, okraj obce (7496); 19. 8. 2010; 1 juv.; M. Balla, Zemplínsky Klečenov; FK 09/2010.

Orol stepný občas zalieta i do strednej Európy. Uvedené pozorovanie predstavuje siedmy výskyt z územia Slovenska.

Branta ruficollis

Iňačovce, Rybníky, CH9 (7398); 29. 10. 2010; 1 ex.; M. Demko, Oravská Lesná; FK 13/2010.

Bernikla červenokrká je na Slovensku náhodne zaletujúcim druhom (Trnka 1997), uvedené pozorovanie je desiatym akceptovným údajom.

Bubulcus ibis

Iňačovce, NPR Senné-rybníky (7398); 1. 11. 2010; 1 ex.; P. Chrašč, Košice; FK 14/2010.

Pozorovanie je doložené fotografiami a je tretie na Slovensku. Hltavka chochlatá pomaly rozširuje svoj areál výskytu v Európe, najbližšie

k nášmu územiu hniezdi niekoľko párov v Rumunsku (Kushlan & Hancock 2005).

Circus macrourus

Hažín, Blatná – západná časť (7298); 7. 9. 2010; 1 M; P. Chrašč, Košice; FK 11/2010.

Kaňa stepná je na Slovensku zaradená medzi nepravidelné až vzácné migranty (Danko 2002).

Cygnus columbianus

Štúrovo, rieka Dunaj (8178); 18. 1. 2010; 1 juv.; V. Hošek, Kamenica nad Hronom, L. Csiffáry; FK 01/2010; (Hošek 2010).

Pozorovanie je doložené dokumentačnými fotografiami. Labuť malá je na Slovensku mimoriadne vzácny zimný hosť a migrant (Krištín 2002).

Emberiza hortulana

Čičarovce, asi 500 m západne od družstva (7497); 11. 5. 2010; 1 F; P. Chrašč, Košice; FK 04/2010.

Strnádka záhradná je na Slovensku vzácné hniezdiaci a migrujúci druh (Trnka 1997).

Mergus merganser

Budča, rieka Hron (7480); 8. 8. 2010; 8 juv.; I. Kováč, Banská Bystrica; FK 08/2010.

Pozorovanie mláďat potápača veľkého dokumentuje tretie dokázané hniezdenie na Slovensku na lokalite, na ktorej sa už hniezdenie potvrdilo (Lešo & Kropil 2007).

Montifringilla nivalis

Šiatorská Bukovinka, hrad Šomoška (7885); 29. 12. 2009; 1 ad.; E. Angyal, Salgótarján, Maďarsko; FK 02/2010.

Snehárka vrchovská je na Slovensku nepravidelne a vzácné zimujúcim druhom (Trnka 1997).

Motacilla citreola

Hrhov, Hrhovské rybníky (7490); 24. 4. 2010; 1 M; M. Olekšák, Ždiar; FK 15/2010.

Trasochvost žltohlavý cez naše územie vzáčne migruje a ojedinele hniezdi. Pozorovanie je doložené farebnými fotografiami.

Pelecanus crispus

Kalinkovo, Hrušovská zdrž (7969); 30. 12. 2009; 1 ad.; R. Kvetko, Senec; FK 03/2010.

Pelikán kučeravý je na Slovensku náhodne zaletujúcim druhom (Trnka 1997). Toto pozorovanie je len druhé v poradí.

Stercorarius longicaudus

Liptovský Mikuláš, vodná nádrž Liptovská Mara (6983); 4. 9. 2010; 1 juv.; T. Flajs, Žaškov, M. Gonšor, Dolný Kubín; FK 12/2010.

Pomorník malý patrí u nás medzi veľmi vzáčne druhy, s väčšinou pozorovaní v septembri (Trnka 2002). Zaznamenaný výskyt je iba šiesty v poradí.

Stercorarius pomarinus

Bratislava, rieka Dunaj pri Novom moste (7868); 19. 9. 2009; 1 ad.; Ch. Neger, Graz, Rakúsko; FK 05/2010. Bratislava, nábrežie Sadu Janka Kráľa (7868); 19. 9. 2009; 1 ex.; D. Gruľa, Bardejov; FK 06/2010.

Pravdepodobne ide o toho istého jedinca, ktorého nezávisle na sebe pozorovali dvaja or-

nitológovia. Pomorník stredný sa na Slovensku vyskytuje najmä počas jesennej migrácie.

Literatúra

- DANKO Š. 2002: Kaňa stepná (*Circus macrourus*). — Pp.: 182. In: DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRIŠTÍN A. (eds.) 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.
- HOŠEK V. 2010: Zimovani labutě malé (*Cygnus columbianus*) na Dunaji ve Štúrově (JZ Slovensko). — Tichodroma 22: 113–115.
- KRIŠTÍN A. 2002: Labuť malá (*Cygnus columbianus*). — Pp.: 108. In: DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRIŠTÍN A. (eds.) 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.
- KUSHLAN J. A. & HANCOCK J. A. 2005: The Herons. — Oxford University Press, Oxford.
- LEŠO P. & KROPIL R. 2007: Prvé potvrdené vyhniezdenie potápača veľkého (*Mergus merganser*) na Slovensku. — Tichodroma 19: 109–113.
- LEVER CH. 2005: Naturalised Birds of the World. — T & A D Poyser, London.
- TRNKA A. 1997: Aktuálny prehľad vtákov Slovenska. — Trnavská univerzita, Trnava.
- TRNKA A. 2002: Pomorník malý (*Stercorarius longicaudus*). — Pp.: 313–314. In: DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRIŠTÍN A. (eds.): Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.

Došlo: 5. 11. 2011

Prijaté: 7. 11. 2011

Ornitologické pozorovania

Ornithological observations

Ďalšou časťou Ornitologických pozorovaní pokračujeme v publikovaní avifaunistických materiálov z územia Slovenska. Údaje sú spracované rovnako ako v predchádzajúcich častiach, ktoré vyšli v časopise Tichodroma. Podobne ako v predchádzajúcich častiach Ornitologických pozorovaní, aj tu uverejňujeme niektoré staršie údaje z rukopisných archívnych materiálov.

- *Accipiter gentilis*: hniezdenie jastrabov v šate mláďat (v druhom kalendárnom roku života): 14. 4. 1981 „Ostrov orliakov morských“ pri Bake (8170) z hniezda vyletela samica (sediaca na násade) v šate mláďat, 25. 4. 1983 topoľový lesík pri jazere „Leveles“ severne od Vrbovej nad Váhom (8174) z hniezda vyletela samica (sediaca na násade) v šate mláďat, 6. 5. 1983 rovinný les v intraviláne Veľkého Medera (8172) okolo hniezda lieta samica v šate mláďat, 21. 4. 2000 lužný les v inundácii